
Aika 20.05.2025, klo 14:00

Paikka Hybridi: Tays Palvelutalo 1 / Teams

Käsiteltävät asiat

- § 52 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**
- § 53 Pöytäkirjan tarkastus**
- § 54 Läsnäolo- ja puheoikeus**
- § 55 Aluehallituksen puheenjohtajan sekä sosiaali- ja terveysjohtajan vierailu vanhusneuvostossa**
- § 56 Vaikuttamistoimielinten työskentelyn ja vaikuttavuuden kehittäminen 2025**
- § 57 Pirkanmaan omaishoitajien kyselyn tulokset syksy 2024**
- § 58 Valtion tarkastusviraston kysely vanhusneuvostoille**
- § 59 Tiedoksi merkittävät asiat**
- § 60 Muut asiat**
- § 61 Kokouksen päättäminen**

Osallistujat

Antero Saksala, puheenjohtaja
Anna-Sofia Kujansuu, sihteeri
Riikka Piironen

§ 52

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Puheenjohtaja avaa kokouksen ja toteaa sen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Ehdotus

Puheenjohtaja avaa kokouksen. Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.

§ 53

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirjantarkastajiksi valitaan kaksi seuraavana vuorossa olevaa aakkosjärjestyksessä.

Ehdotus

Valitaan pöytäkirjantarkastajiksi Leena Ojala ja Tarja Pukuri.

§ 54

Läsnäolo- ja puheoikeus

Ehdotus

Myönnetään läsnäolo- ja puheoikeus

- aluehallituksen puheenjohtaja Kari-Matti Hiltuselle § 55 ajaksi,
- sosiaali- ja terveysjohtaja Taru Kuosmaselle § 55 ajaksi,
- projektisuunnittelija Jari Mäkeläiselle § 56 ajaksi,
- kehittämissuunnittelija Kirsi Korhoselle § 57 ajaksi.

§ 55

Aluehallituksen puheenjohtajan sekä sosiaali- ja terveystoimialueen vanhusneuvostossa

11176/2025

Valmistelijat / lisätiedot:

Riikka Piironen, SUUNNITTELIJA, riikka.piironen@pirha.fi

Alehallituksen puheenjohtaja Kari-Matti Hiltunen ja sosiaali- ja terveystoimialueen Kuosmanen keskustelevalle vanhusneuvoston kanssa Pirkanmaan hyvinvointialueen strategian toteutumisesta, ikääntyvien palveluiden tulevaisuuden näkymistä ja vaikuttamistoimielinten roolista Pirhassa.

Ehdotus

Vanhusneuvosto päättää merkitä tiedoksi käydyn keskustelun.

Vanhusneuvosto, § 18, 18.02.2025

Vanhusneuvosto, § 56, 20.05.2025

§ 56

Vaikuttamistoimielinten työskentelyn ja vaikuttavuuden kehittäminen 2025

2937/2025

Vanhusneuvosto, 18.02.2025, § 18

Valmistelijat / lisätiedot:

Anna-Sofia Kujansuu, HALLINTOASSISTENTTI, anna-sofia.kujansuu@pirha.fi

Pirkanmaan hyvinvointialueella toteutetun Demokratiarakenteen kehittämisprojektin aikana on noussut esiin tarve tarkastella lakisääteisten vaikuttamistoimielinten; nuorisovaltuuston, vanhusneuvoston ja vammaisneuvoston, roolia osana hyvinvointialueen toimintaa. Vaikuttamistoimielimiin liittyvän kehittämistyön avauksena järjestetään keskustelutilaisuus, jossa käsitellään vaikuttamistoimielinten asemaa, roolia ja toiminnan periaatteita sekä vaikuttamistoimielinten työn kytkeytymistä asukkaiden muihin vaikuttamisen mahdollisuuksiin.

Keskustelu järjestetään torstaina 6.3. klo 16–19 Tays-kampuksella Tampereella (FM5 1. krs Iso kokoushuone, Biokatu 12). Keskustelemaan on kutsuttu nuorisovaltuuston, vanhusneuvoston ja vammaisneuvoston edustajat, aluehallituksen ja aluevaltuuston puheenjohtajat, valiokuntien puheenjohtajat, Demokratiarakenteen kehittämisprojektin ohjausryhmän jäsenet ja Pirhan virkajohtoa.

Kukin vaikuttamistoimielin voi nimetä tilaisuuteen 3–5 osallistujaa. Ilmoittautuminen tapahtuu sähköisellä lomakkeella viimeistään keskiviikkona 26.2. Aikataulutettu ohjelma päivitetään kalenterikutsuun ja toimitetaan sähköpostitse lähempänä tilaisuutta. Tilaisuuden osallistujille korvataan mahdolliset matkakulut ja ansionmenetykset.

Ehdotus

Vanhusneuvosto päättää nimetä keskustelutilaisuuteen 6.3. Taysin kampuksella 3-5 osallistujaa. Hallintoassistentti ilmoittaa osallistujat sähköisellä lomakkeella.

Päätös

Vanhusneuvosto päätti nimetä keskustelutilaisuuteen 6.3. Taysin kampuksella seuraavat 5 osallistujaa: puheenjohtaja Antero Saksala ja varapuheenjohtaja Leena Ojala sekä Mervi Hissa, Riitta Vatanen sekä Maikki Hämäläinen-Ylikahri. Osallistujat ilmoittautuvat tilaisuuteen sähköisellä lomakkeella, johon on linkki kalenterikutsussa.

Vanhusneuvosto, 20.05.2025, § 56

Valmistelijat / lisätiedot:

Jari Mäkeläinen, PROJEKTISUUNNITTELIJA, jari.makalainen@pirha.fi

Riikka Piironen, SUUNNITTELIJA, riikka.piironen@pirha.fi

Anna-Sofia Kujansuu, HALLINTOASSISTENTTI, anna-sofia.kujansuu@pirha.fi

Hyvinvointialueella on laadittu Vaikuttamistoimielinten kehittämissuunnitelma 2025, jonka tavoitteena on tukea vaikuttamistoimielinten työskentelyn ja sen vaikuttavuuden kehittämistä. Suunnitelmaan on kerätty 6.3.2025 järjestetyn, vaikuttamistoimielinten roolia käsitelleen, keskustelutilaisuuden keskeiset nostot sekä hahmotelma vaikuttamistoimielinten työskentelyn ja sen vaikuttavuuden kehittämisestä kuluvan vuoden aikana. Esitettävät toimenpiteet pohjautuvat 6.3.2025 keskustelutilaisuuden lisäksi vaikuttamistoimielinten, luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden sekä työntekijöiden eri yhteyksissä esittämiin kehitystoiveisiin ja -tarpeisiin.

Suunnitelma on kehittämisen alkupiste, johon kirjattuja toimenpiteitä toteutetaan yhdessä vaikuttamistoimielinten kanssa. Tästä johtuen toimenpiteet voivat toteutua eri vaikuttamistoimielimissä hieman eri tavoin ja/ tai eri aikaan. Osa toimenpiteistä on sellaisia, jotka ovat jo käytössä yhdessä tai useammassa vaikuttamistoimielimessä.

Vaikuttamistoimielimet voivat lisäksi itse kehittää työskentelyään suunnitelmaan kirjattujen toimenpiteiden ohella. Keskeistä on kullekin vaikuttamistoimielimelle ja kuhunkin asiakokonaisuuteen nähden tarkoitustenmukaisten toimintatapojen suunnittelu, toteutus ja arviointi. Suunnitelmaan kirjattuja toimenpiteitä toteutetaan pitkin kuluvaa vuotta, minkä lisäksi osa toimenpiteistä voi ulottua myös tuleville vuosille. Kehittämissuunnitelma viedään aluehallituksen käsittelyyn 26.5.2025.

Oheismateriaalina on Vaikuttamistoimielinten kehittäminen 2025 -diat.

Ehdotus

Vanhusneuvosto päättää merkitä tiedoksi esityksen ja käydyn keskustelun vaikuttamistoimielinten kehittämissuunnitelmasta.

Tiedoksi

Jari Mäkäläinen

§ 57

Pirkanmaan omaishoitajien kyselyn tulokset syksy 2024

11176/2025

Valmistelijat / lisätiedot:

Kaisa Taimi, PALVELUJOHTAJA, kaisa.taimi@pirha.fi

Liitteet

1 Esittelymateriaali, omaishoidon asiakaskysely

Syys-lokakuussa 2024 tehtiin kyselyn pirkanmaalaisille omaishoitajille, jotta saisimme lisää tietoa omaishoitajien kokemuksista ja tarpeista. Kyselyyn osallistui yhteensä 1265 omaishoitajaa, eli noin kolmasosa Pirkanmaan omaishoitajista. Kyselyyn vastanneista 80 prosenttia oli eläkeläisiä. Vastanneiden keski-ikä oli 73 vuotta. Kyselyyn vastanneiden omaishoitajien hoidettavat olivat pääsääntöisesti heidän puolisoitaan ja yli 75-vuotiaita. Vastaajia oli kaikista Pirkanmaan kunnista.

Vastaajista lähes puolet kokee saaneensa tarpeeksi tietoa omaishoitoa tukevista palveluista, mutta vastauksista tunnistettiin myös tiedonpuutetta. Sähköpostitse toimitettavaa uutiskirjettä toivoi 60 prosenttia vastaajista. Uutiskirje on otettu käyttöön vuoden 2025 alusta, ja sillä tavoitetaan reilusti yli 2000 omaishoitajaa. 93 prosenttia vastaajista tuntee oikeutensa omaishoitajan vapaisiin, vain vajaa kolmasosa käyttää niitä säännöllisesti. Lähes 70 prosenttia vastaajista oli tyytyväisiä nykyiseen tapaan järjestää omaishoidon tuen vapaata.

40 prosenttia vastaajista kokee, ettei omaishoitajien palkkio vastaa työn vaativuutta. Monet omaishoitajat kokevat, että heidän työtään ei arvosteta riittävästi. Lisäksi osa kokee, että vapaiden tai taloudellisen tuen määrä ei ole riittävä.

Omaishoidon työntekijän yhteystiedot olivat varsin hyvin tiedossa, ja lähes 70 prosenttia koki saavansa tukea työntekijältään. Työntekijöiltä kaivataan erityisesti yhteydenpitoa sekä tietoa ja ohjausta saatavilla olevista palveluista ja tukimuodoista.

Viidesosa vastaajista on kiinnostunut etäpalveluista tai kokee, että niiden hyödyntäminen voisi edistää osallistumista esimerkiksi vertaistukiryhmiin tai tapahtumiin. Kyselyssä tarjottiin tietoa perhehoidosta ja kysyttiin, voisiko se olla toimiva tapa tukea omaishoitoperheen arkea. Vastaajista kolmannes arvioi perhehoidon soveltuvan heille. Toinen kolmannes ilmoitti, että ei tunne palvelua, ja loput kokivat, että palvelu ei sovellu heille. Vastauksissa korostuu, että perhehoidon koetaan tukevan vaihtoehtoista eniten omaishoidettavan kotona asumista, mutta myös se, että perhehoito on monille vielä vierasta. Kyselyssä omaishoitajat esittivät kaikkiaan 516 avointa kehitysehdotusta, joissa painottuivat palveluiden saatavuus, yksilöllinen tuki ja viestinnän parantaminen. Etä- ja perhehoitopalveluiden hyödyntämistä pidettiin lupaavana, mutta vielä osin tuntemattomana vaihtoehtona.

Liitteenä Pirkanmaan omaishoitajien kyselyn tulokset syksy 2024 esitysmateriaali.

Ehdotus

Vanhusneuvosto päättää merkitä tiedoksi esityksen Pirkanmaan omaishoitajien kyselyn tuloksista.

§ 58

Valtion tarkastusviraston kysely vanhusneuvostoille

11176/2025

Valtiontalouden tarkastusvirasto (VTV) toteuttaa vuoden 2025 aikana tuloksellisuustarkastuksen iäkkäiden 65 vuotta täyttäneiden omaishoidosta hyvinvointialueilla. Tarkastuksen tavoitteena on arvioida, ovatko iäkkäiden omaishoidon tuen taloudelliset tavoitteet toteutuneet ja onko omaishoidettavien ja omaishoitajien tuen ja palveluiden toimivuudesta sekä omaishoidon houkuttelevuudesta huolehdittu.

Kysely on osoitettu kaikille hyvinvointialueiden vanhusneuvostoille. Kysely on osa tarkastuksen laajempaa tiedon keräämistä. VTV on kiinnostunut kuulemaan vanhusneuvostojen näkemyksiä ja kokemuksia iäkkäiden omaishoidon tuesta hyvinvointialueilla. Kaikki hyvinvointialueen kunnat ovat edustettuina vanhusneuvostossa, mikä mahdollistaa kokonaisvaltaisen käsityksen saamisen omaishoidon tuen tilanteesta hyvinvointialueella. Kyselyn avulla pyritään vahvistamaan kansalais- ja asiakasnäkökulmaa tarkastuksessa.

1. Millaisia aloitteita tai lausuntoja vanhusneuvosto on tehnyt koskien iäkkäiden omaishoidon tukea vuodesta 2023 alkaen hyvinvointialueellanne?
2. Mitkä asiat toimivat mielestänne hyvin iäkkäiden omaishoidon tuessa hyvinvointialueellanne?
3. Mitkä ovat iäkkäiden omaishoidon tuen heikkouksia ja ongelmia alueellanne?
4. Millaisia eroja iäkkäiden omaishoidon tuessa on kuntien välillä hyvinvointialueellanne?
5. Miten kehittäisitte iäkkäiden omaishoidon tukea hyvinvointialueellanne?
6. Onko iäkkäiden omaishoidon tuessa sellaisia tekijöitä, jotka eivät kannusta tai estävät ryhtymästä sopimusomaishoitajaksi hyvinvointialueellanne? Jos vastauksenne on kyllä, niin kertokaa millaisia.
7. Onko teillä muita kommentteja tai näkemyksiä aiheeseen liittyen?

Kysymyksiin annetut vastaukset tulee toimittaa viimeistään perjantaihin 23.5.2025 klo 16.15 mennessä.

Ehdotus

Vanhusneuvosto päättää nimetä kyselyyn vastaamaan työryhmän, joka kokoontuu Teams-kokoukseen keskiviikkona 21.5.2025 klo 10.

§ 59

Tiedoksi merkittävät asiat

- Kommentointipyyntö: **Pirkanmaan hyvinvointialueen omaishoidon tuen vapaiden ja vammaisten lyhytaikaisen huolenpidon palvelujen hankinta**: oheismateriaalit 2kpl (Kommentoimaan pääsee oheismateriaalista löytyvän Forms-linkin kautta)
- Vanhusneuvoston seuraava **kokousvaraus** on 19.8.2025, joka pidetään tarvittaessa (Teams-kokouksena).

Ehdotus

Vanhusneuvosto merkitsee tiedoksi kokouksessa esiin tulleet asiat.

§ 60

Muut asiat

Muut mahdolliset esille tulevat asiat.

Ehdotus

Vanhusneuvosto merkitsee tiedoksi kokouksessa esiin tulleet muut asiat.

§ 61

Kokouksen päättäminen

Ehdotus

Puheenjohtaja päättää kokouksen.